

KRO

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

PASC

Prawo o aktach stanu cywilnego

teksty ustaw

wydanie 14

Wolters Kluwer

KRO

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

PASC

Prawo o aktach stanu cywilnego

teksty ustaw

stan prawny na 11 września 2024 r.

wydanie 14

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 11 września 2024 r.

Wydawczyni
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Mariusz Kurzyński

Tytuły umieszczone nad jednostkami redakcyjnymi i wyróżnione tekstem pogrubionym pochodzą od wydawnictwa i nie są częścią aktu normatywnego.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2024

ISBN 978-83-8358-945-9
14. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. +48 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy	7
TYTUŁ I. MAŁŻEŃSTWO	9
DZIAŁ I. Zawarcie małżeństwa	9
DZIAŁ II. Prawa i obowiązki małżonków	16
DZIAŁ III. Małżeńskie ustroje majątkowe	19
Rozdział I. Ustawowy ustrój majątkowy	19
Rozdział II. Umowne ustroje majątkowe	25
Oddział 1. Przepisy ogólne	25
Oddział 2. Wspólność majątkowa	25
Oddział 3. Rozdzielność majątkowa	26
Oddział 4. Rozdzielność majątkowa z wyrównaniem dorobków	27
Rozdział III. Przymusowy ustrój majątkowy	28
DZIAŁ IV. Ustanie małżeństwa	29
DZIAŁ V. Separacja	32
TYTUŁ II. POKREWIEŃSTWO I POWINOWACTWO	33
DZIAŁ I. Przepisy ogólne	33
DZIAŁ IA. Rodzice i dzieci	34
Rozdział I. Pochodzenie dziecka	34
Oddział 1. Macierzyństwo	34

Oddział 2. Ojcostwo	36
Rozdział II. Stosunki między rodzicami a dziećmi	44
Oddział 1. Przepisy ogólne	44
Oddział 2. Władza rodzicielska	46
Oddział 2a. Piecza zastępcza	56
Oddział 3. Kontakty z dzieckiem	58
DZIAŁ II. Przyniesienie	60
DZIAŁ III. Obowiązek alimentacyjny	67
TYTUŁ III. OPIEKA I KURATELA	72
DZIAŁ I. Opieka nad małoletnim	72
Rozdział I. Ustanowienie opieki	72
Rozdział II. Sprawowanie opieki	74
Rozdział III. Nadzór nad sprawowaniem opieki	77
Rozdział IV. Zwolnienie opiekuna i ustanie opieki	78
DZIAŁ II. Opieka nad ubezwłasnowolnionym całkowicie	79
DZIAŁ III. Kuratela	80
Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Przepisy wprowadzające	
Kodeks rodzinny i opiekuńczy	83
Rozdział I. Przepisy ogólne	85
Rozdział II. Zmiany w przepisach obowiązujących	86
Rozdział III. Przepisy przejściowe	86
Przepis końcowy	88
Skorowidz przedmiotowy do Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego	89
Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego	99
Rozdział 1. Przepisy ogólne	101

Rozdział 2. Właściwość miejscowa w sprawach rejestracji stanu cywilnego	108
Rozdział 3. Rejestracja stanu cywilnego	110
Rozdział 4. Zmiany w aktach stanu cywilnego	119
Rozdział 5. Wydawanie dokumentów z rejestru stanu cywilnego	124
Rozdział 6. Rodzaje aktów stanu cywilnego	129
Rozdział 7. Szczególny tryb rejestracji stanu cywilnego	159
Rozdział 8. Zmiany w przepisach obowiązujących	170
Rozdział 9. Przepisy przejściowe i końcowe	171
Skorowidz przedmiotowy do ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego	191

USTAWA

z dnia 25 lutego 1964 r.

KODEKS RODZINNY I OPIEKUŃCZY

(tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 2809)

TYTUŁ I MAŁŻEŃSTWO

DZIAŁ I Zawarcie małżeństwa

Przesłanki zawarcia małżeństwa

Art. 1. § 1. Małżeństwo zostaje zawarte, gdy mężczyzna i kobieta jednocześnie obecni złożą przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego oświadczenia, że wstępują ze sobą w związek małżeński.

§ 2. Małżeństwo zostaje również zawarte, gdy mężczyzna i kobieta zawierający związek małżeński podlegający prawu wewnętrznemu kościoła albo innego związku wyznaniowego w obecności duchownego oświadczą wolę jednoczesnego zawarcia małżeństwa podlegającego prawu polskiemu i kierownik urzędu stanu cywilnego następnie sporządzi akt małżeństwa. Gdy zostaną spełnione powyższe przesłanki, małżeństwo uważa się za zawarte w chwili złożenia oświadczenia woli w obecności duchownego.

§ 3. Przepis paragrafu poprzedzającego stosuje się, jeżeli ratyfikowana umowa międzynarodowa lub ustawa regulująca stosunki między państwem a kościołem albo innym związkiem wyznaniowym przewiduje możliwość wywołania przez związek małżeński podlegający prawu wewnętrznemu tego kościoła albo innego związku wyznaniowego takich skutków, jakie pociąga za sobą zawarcie małżeństwa przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

§ 4. Mężczyzna i kobieta, będący obywatelami polskimi przebywającymi za granicą, mogą zawrzeć małżeństwo również przed polskim konsulem lub przed osobą wyznaczoną do wykonywania funkcji konsula.

Powództwo o ustalenie nieistnienia małżeństwa

Art. 2. Jeżeli mimo niezachowania przepisów artykułu poprzedzającego został sporządzony akt małżeństwa, każdy, kto ma w tym interes prawny, może wystąpić z powództwem o ustalenie nieistnienia małżeństwa.

Dokumenty niezbędne do zawarcia małżeństwa

Art. 3. § 1. Osoby zamierzające zawrzeć małżeństwo powinny złożyć lub przedstawić kierownikowi urzędu stanu cywilnego dokumenty niezbędne do zawarcia małżeństwa, określone w odrębnych przepisach.

§ 2. Jeżeli otrzymanie dokumentu, który osoba zamierzająca zawrzeć małżeństwo jest obowiązana złożyć lub przedstawić kierownikowi urzędu stanu cywilnego, napotyka trudne do przewyżczenia przeszkody, sąd może zwolnić tę osobę od obowiązku złożenia lub przedstawienia tego dokumentu.

§ 3. Kierownik urzędu stanu cywilnego wyjaśnia osobom zamierzającym zawrzeć małżeństwo doniosłość związku małżeńskiego, przepisy regulujące prawa i obowiązki małżonków oraz przepisy o nazwisku małżonków i o nazwisku ich dzieci.

Okres wyczekiwania

Art. 4. Małżeństwo przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego nie może być zawarte przed upływem miesiąca od dnia, kiedy osoby, które zamierzają je zawrzeć, złożyły kierownikowi urzędu stanu cywilnego pisemne zapewnienie, że nie wiedzą o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie tego małżeństwa. Jednakże kierownik urzędu stanu cywilnego może zezwolić na zawarcie małżeństwa przed upływem tego terminu, jeżeli przemawiają za tym ważne względy.

Małżeństwo wyznaniowe – zaświadczenie o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa

Art. 4¹. § 1. Osobom zamierzającym zawrzeć małżeństwo w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 kierownik urzędu stanu cywilnego wydaje zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz treść i datę złożonych przed nim oświadczeń w sprawie nazwisk przyszłych małżonków i ich dzieci.

§ 2. Zaświadczenie traci moc po upływie sześciu miesięcy od dnia jego wydania.

§ 3. Wydając zaświadczenie kierownik urzędu stanu cywilnego informuje strony o dalszych czynnościach koniecznych do zawarcia małżeństwa.

Odmowa przyjęcia oświadczeń od nupturientów

Art. 5. Kierownik urzędu stanu cywilnego, który dowiedział się o istnieniu okoliczności wyłączającej zawarcie zamierzonego małżeństwa, odmówi przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński lub wydania zaświadczenia, o którym mowa w art. 4¹, a w razie wątpliwości zwróci się do sądu o rozstrzygnięcie, czy małżeństwo może być zawarte.

Zawarcie małżeństwa przez pełnomocnika

Art. 6. § 1. Z ważnych powodów sąd może zezwolić, żeby oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński lub oświadczenie przewidziane w art. 1 § 2 zostało złożone przez pełnomocnika.

§ 2. Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym i wymieniać osobę, z którą małżeństwo ma być zawarte.

Zawarcie małżeństwa przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego

Art. 7. § 1. Jeżeli małżeństwo jest zawierane przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego, oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński powinny być złożone publicznie w obecności dwóch pełnoletnich świadków.

§ 2. Kierownik urzędu stanu cywilnego zapytuje mężczyznę i kobietę, czy zamierzają zawrzeć ze sobą małżeństwo, a gdy oboje odpowiedzą na to pytanie twierdząco, wzywa ich do złożenia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński oraz oświadczeń w sprawie nazwisk małżonków i ich dzieci.

§ 3. Każda z osób zawierających małżeństwo składa oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński, powtarzając za kierownikiem urzędu stanu cywilnego treść oświadczenia lub odczytując je na głos:

„Świadomy/Świadoma praw i obowiązków wynikających z zawarcia małżeństwa uroczystie oświadczam, że wstępuję w związek małżeński z (imię i nazwisko drugiej z osób wstępujących w związek małżeński) i przyrzekam, że uczynię wszystko, aby nasze małżeństwo było zgodne, szczęśliwe i trwałe.”

Osoba niemogąca mówić składa oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński, podpisując protokół przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński.

§ 4. Po złożeniu oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński przez obie strony kierownik urzędu stanu cywilnego ogłasza, że wskutek zgodnych oświadczeń obu stron małżeństwo zostało zawarte.

Zawarcie małżeństwa przed duchownym

Art. 8. § 1. Duchowny, przed którym zawierany jest związek małżeński podlegający prawu wewnętrznemu kościoła albo innego związku wyznaniowego, nie może przyjąć oświadczeń przewidzianych w art. 1 § 2 – bez uprzedniego przedstawienia mu zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, sporządzonego przez kierownika urzędu stanu cywilnego.

§ 2. Niezwłocznie po złożeniu oświadczeń, o których mowa w § 1, duchowny sporządza zaświadczenie stwierdzające, że oświadczenia zostały złożone w jego obecności przy zawarciu związku małżeńskiego podlegającego prawu wewnętrznemu kościoła albo innego związku wyznaniowego. Zaświadczenie to podpisują duchowny, małżonkowie i dwaj pełnoletni świadkowie obecni przy złożeniu tych oświadczeń.

§ 3. Zaświadczenie, o którym mowa w § 2, wraz z zaświadczeniem sporządzonym przez kierownika urzędu stanu cywilnego na podstawie art. 4¹ § 1, duchowny przekazuje do urzędu stanu cywilnego przed upływem pięciu dni od dnia zawarcia małżeństwa; nadanie jako przesyłki poleconej w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 1640) jest równoznaczne z przekazaniem do urzędu stanu cywilnego. Jeżeli zachowanie tego terminu nie jest możliwe z powodu siły wyższej, bieg terminu ulega zawieszeniu przez czas trwania przeszkody. Przy obliczaniu biegu terminu nie uwzględnia się dni uznanych ustawowo za wolne od pracy.

Zawarcie małżeństwa w przypadku niebezpieczeństwa grożącego bezpośrednio życiu nupturienta

Art. 9. § 1. W razie niebezpieczeństwa grożącego bezpośrednio życiu jednej ze stron, oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński mogą być złożone niezwłocznie przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego bez złożenia

lub przedstawienia dokumentów niezbędnych do zawarcia małżeństwa. Jednakże i w tym wypadku strony są obowiązane złożyć zapewnienie, że nie wiedzą o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa.

§ 2. W razie niebezpieczeństwa grożącego bezpośrednio życiu jednej ze stron oświadczenia przewidziane w art. 1 § 2 mogą być złożone przed duchownym bez przedstawienia zaświadczenia sporządzonego przez kierownika urzędu stanu cywilnego, stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa. W takim wypadku strony składają przed duchownym zapewnienie, że nie wiedzą o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa. Przepisy art. 1 § 3 oraz art. 2 i art. 8 § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Przeszkoda wieku

Art. 10. § 1. Nie może zawrzeć małżeństwa osoba niemająca ukończonych lat osiemnastu. Jednakże z ważnych powodów sąd opiekuńczy może zezwolić na zawarcie małżeństwa kobiecie, która ukończyła lat szesnaście, a z okoliczności wynika, że zawarcie małżeństwa będzie zgodne z dobrem założonej rodziny.

§ 2. Unieważnienia małżeństwa zawartego przez mężczyznę, który nie ukończył lat osiemnastu, oraz przez kobietę, która nie ukończyła lat szesnastu albo bez zezwolenia sądu zawarła małżeństwo po ukończeniu lat szesnastu, lecz przed ukończeniem lat osiemnastu, może żądać każdy z małżonków.

§ 3. Nie można unieważnić małżeństwa z powodu braku przepisanego wieku, jeżeli małżonek przed wytoczeniem powództwa ten wiek osiągnął.

§ 4. Jeżeli kobieta zaszła w ciążę, jej mąż nie może żądać unieważnienia małżeństwa z powodu braku przepisanego wieku.

Przeszkoda ubezwłasnowolnienia

Art. 11. § 1. Nie może zawrzeć małżeństwa osoba ubezwłasnowolniona całkowicie.

§ 2. Unieważnienia małżeństwa z powodu ubezwłasnowolnienia może żądać każdy z małżonków.

§ 3. Nie można unieważnić małżeństwa z powodu ubezwłasnowolnienia, jeżeli ubezwłasnowolnienie zostało uchylone.

Przeszkoda choroby psychicznej lub niedorozwoju umysłowego

Art. 12. § 1. Nie może zawrzeć małżeństwa osoba dotknięta chorobą psychiczną albo niedorozwojem umysłowym. Jeżeli jednak stan zdrowia lub

Najnowsze 14. wydanie książki zawiera ujednolicone teksty tytułowych aktów prawnych.

W publikacji zamieszczono skorowidze przedmiotowe ułatwiające odnalezienie poszczególnych instytucji, a zaakcentowane tłem tytuły nad artykułami ustaw objaśniają ich sens.

Książka jest przeznaczona dla osób, którym niezbędna jest znajomość przepisów z zakresu prawa cywilnego, a także studentów.

18,90 ZŁ (W TYM 5% VAT)

ISBN 978-83-8358-945-9

9 788383 589459

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: +48 801 044 545

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

9 788383 589459 W14P01